

COL·LOQUI

“Contra l’impost: revoltes antifiscals a Europa (segles XIV-XVI)”

COLOQUIO

“Contra el impuesto: revueltas antifiscales en Europa (siglos XIV-XVI)”

COLLOQUIUM

“Against taxes: Tax revolts in Europe (14th-16th centuries)”

Col·loqui dedicat a la professora Eva Serra Puig (1942-2018)

Colloquium dedicated to Prof Eva Serra Puig (1942-2018)

Universitat de Girona

15-16 de gener de 2020 / 15-16 January 2020

Imatge extreta de: Psalteri anglocatalà, Bibliothèque Nationale de France, Lat. 8846, fol. 121v

Diversos esdeveniments recents i, en especial, el moviment dels gilets jaunes a França, han tornat a situar a l'agenda historiogràfica l'estudi del rebuig als impostos o a determinades mesures tributàries com a detonant de revoltes des de la baixa edat mitjana. Tot i la llarga - i recentment renovada - tradició d'estudis sobre conflictes socials per a molts territoris de l'Occident europeu, normalment no s'han centrat en el paper específic de la fiscalitat. Aquest col·loqui té, doncs, com a objectiu efectuar una anàlisi comparada de revoltes registrades a Europa entre els segles XIV i XVI en què destaquí el component fiscal. Es combinaran contribucions dedicades a espais diversos més enllà de la Corona d'Aragó –de Flandes a la península itàlica i del regne de Granada a les ciutats germàniques– i que posen el focus en les fonts documentals disponibles, els mecanismes fiscals que generaven controvèrsia, els discursos entorn d'aquests o la coincidència d'altres fenòmens en l'esclat i el desenvolupament de cada episodi.

Los acontecimientos recientes y, en especial, el movimiento de los gilets jaunes en Francia, han vuelto a situar en la agenda historiográfica el estudio del rechazo a los impuestos o a determinadas medidas tributarias como detonante de revueltas desde la baja Edad Media. A pesar de la larga - y recientemente renovada - tradición de estudios sobre conflictos sociales para muchos territorios del Occidente europeo, normalmente no se han centrado en el papel específico de la fiscalidad. Este coloquio tiene como objetivo, pues, realizar un análisis comparado de revueltas registradas en Europa entre los siglos XIV y XVI en las que destaque el componente fiscal. Se combinarán contribuciones dedicadas a espacios diversos más allá de la Corona de Aragón –de Flandes hasta la Península Itálica y del reino de Granada hasta las ciudades germánicas– y que ponen el foco en las fuentes documentales disponibles, los mecanismos fiscales que generaban controversia, los discursos en torno a estos o la coincidencia de otros fenómenos en el estallido y desarrollo de cada episodio.

Recent events and, especially, the Yellow Vest movement in France have put back on the historiographical agenda the study of the refusal to pay taxes or the opposition to certain tax measures as the flashpoint for revolts since the late Middle Ages. Despite a long - and recently renewed - scholarly tradition on social conflicts in many Western European regions, it has usually not focused on the specific role of taxation. Consequently, this colloquium will conduct a comparative analysis of different revolts registered in Europe throughout the 14th and 16th centuries, in which the taxes were especially relevant. Contributions will focus on various regions outside the Crown of Aragon (from Flanders to Italy, and from the Kingdom of Granada to German cities) and on the available documentary sources, the fiscal measures that caused controversy, the speeches about them or the coincidence of other phenomena in the outbreak and development of each episode.

Dimecres 15 de gener / Wednesday 15 January

9:00 h. Presentació / Presentation
Organitzadors/Organisers

Xavier Torres (U. Girona): “Un recordatori: Eva Serra i l'estudi de la revolta a la Catalunya moderna” / “A reminder: Eva Serra and the study of the revolt in early modern Catalonia”

Modera: Víctor Fariás Zurita (U. Pompeu Fabra)

10:00 h. Samuel Cohn (U. Glasgow): “The non-economics of fiscal protest and tax revolt in early modern Italy”

10:30 h. Luciano Pezzolo (U. Ca’Foscari, Venècia): “Rivolte e politiche fiscali in Italia tra medioevo e prima età moderna” / “Revolts and tax policies in Italy between the late Middle Ages and early modern period”

11:00-11:30 h. Pausa / Coffee break

11:30 h. Laurence Buchholzer (U. Strasbourg): “Les révoltes antifiscales en milieu urbain (espaces germaniques, XIe-début XVIe siècle)” / “Anti-tax revolts in urban centres (German territories, 14th to the beginning of the 16th centuries)”

12:00 h. Antoni Mas Forners (U. Illes Balears): “Les revoltes antifiscals de Mallorca (s. XIV-XVI). Una anàlisi comparada” / “Anti-tax revolts in Majorca (14th -15th centuries): A comparative analysis”

12:30-13:00 h. Debat / Discussion

13:00-15:00 h. Dinar / Lunch

15:00-16:00 h. Visita al Call jueu i al Museu d'Història dels Jueus / Visit to the Jewish Quarter and the Museum of Jewish History

Modera: Rosa Lluch Bramon (U. Barcelona)

16:00 h. Ángel Galán (U. Málaga): “Entre el pacto y la revuelta: la resistencia frente al fisco en el Reino de Granada” / “Between pact and revolt: Resistance to the treasury in the Kingdom of Granada”

16:30 h. Vincent Challet (U. Paul Valéry – Montpellier III): “Refus de l’impôt ou contestation de sa répartition? Quelques réflexions à partir de ‘révoltes fiscales’ dans les villes de Languedoc” / “Tax refusal or protests about its distribution? Some reflections based on the ‘tax revolts’ in the towns of Languedoc”

17:00-17:30 h. Pausa / Coffee break

17:30 h. Pere Orti Gost (U. Girona): “El rerefons polític i fiscal de la revolta dels pagesos de remença” / “The political and fiscal background of the Rebellion of the Remences”

18:00 h. Hipólito Rafael Oliva Herrer (U. Sevilla): “De lo fiscal a lo político. Fiscalidad y revuelta en Castilla de fines de la Edad Media al conflicto comunero” / “From taxation to politics: Taxation and revolts in Castile from the end of the Middle Ages to the War of the Communities”

18:30-19:00 h. Debat / Discussion

Dijous 16 gener / Thursday 16 January

Modera: Gabriel Jover Avellà (U. Girona)

9:30 h. Claire Judde de Larivière (U. Toulouse – Jean Jaurès): “Retour à Murano. Du tumulte à la révolte des boules de neige (lagune de Venise, XVe-XVIe siècle)” / “Back to Murano: From the tumult to the Revolt of Snowballs (Venetian Lagoon, 15th-16th centuries)”

10:00 h. Pau Viciano (U. València): “Perspectives del conflicte fiscal: fonts documentals i discursos legitimadors en la resistència a l'impost en les viles valencianes (segles XIV-XV)” / “Perspectives on the tax conflict: Documentary sources and legitimizing discourses on tax resistance in towns of Valencia (14th-15th centuries)”

10:30-11:00 h. Pausa / Coffee break

Modera: Josep M. Salrach Marés (Institut d’Estudis Catalans)

11:00 h. Pere Benito Monclús i Joan Maltas Montoro (U. Lleida): “Motines de subsistencia y revueltas en años de carestía: Cataluña, siglos XIII-XVI” / “Food riots and revolts in times of famine: Catalonia, 13th-16th centuries”

11:30 h. Minne de Boodt (KU Leuven): “Henceforth they shall make legal accounts’: The interchange of elitist and rebellious ideas on taxation in the fourteenth and fifteenth-century Low Countries”

12:00-12:30 h. Debat / Discussion

12:30 h. Marc Leroy (U. Reims): “Sociologie des révoltes fiscales: le cas des Gilets Jaunes” / “Sociology of tax revolts: The case of the Yellow Vests”

Modera: Rosa Congost Colomer (U. Girona)

13:00-14:00 h. Debat i conclusions finals / Final discussion

14:00 h. Dinar / Lunch

15:00 h. Visita a la catedral / Visit to the cathedral

Lloc: Capella del Roser de l'església de Sant Domènec de la Universitat de Girona /

Place: Chapel of the Rosary in the Church of Sant Domènec of the University of Girona (UdG)

Comitè organitzador / Organising committee: Albert Reixach Sala (UdG), Pere Orti Gost (UdG), Pere Verdés Pijuan (IMF – CSIC) i Lluís To Figueras (UdG)

Comitè científic / Scientific committee: Rosa Congost Colomer (UdG), Víctor Fariás Zurita (UPF), Biel Jover Avellà (UdG), Rosa Lluch Bramon (UB), Denis Menjot (CIHAM – U. Lumière Lyon 2), Josep M. Salrach Marés (IEC) i Manuel Sánchez Martínez (IMF – CSIC)

Finançat pel Programa de Foment de la Transferència 2016-2018/UdG/Transfer2016/26 del qual és beneficiari el Centre de Recerca d'Història Rural–Institut de Recerca Històrica de la Universitat de Girona i pel Grup de Recerca consolidat i Unitat Associada al CSIC “Renda feudal i fiscalitat a la Catalunya baixmedieval (2017 SFG 1068)”, així com pels projectes de recerca coordinats “La desigualdad económica en el mundo rural y las pequeñas ciudades de la Cataluña Vieja bajomedieval a través de las fuentes notariales (PGC-2018-100979-B-C21)” i “La desigualdad económica en las ciudades catalanas y mallorquinas durante la baja Edad Media a través de las fuentes del impuesto sobre la riqueza (PGC-2018-100979-B-C22)”.

Funded by the Programme for Promoting Knowledge Transfer 2016-2018/UdG/Transfer2016/26 received by the Rural History Research Centre of the Institute of Historical Research of the University of Girona, by the “Feudal income and taxation in Catalonia in the late Middle Ages (2017 SFG 1068)” consolidated research group and RDI unit associated with the CSIC, and by two coordinated research projects, “Economic equality in the rural world and small cities in Old Catalonia in the late Middle Ages through notarial sources (PGC-2018-100979-B-C21)” and “Economic inequality in Catalan and Majorcan cities during the late Middle Ages through wealth tax sources (PGC-2018-100979-B-C22)”.

Col·laboren:

PATRONAT
CALL DE GIRONA

CATEDRAL
DE GIRONA